

Vana vangla ja kreisi ametiasutuste hoone

Aadress: Riia 5

Hoone asub kabeli vastas. See ehitis kerkis 18. sajandi viimasel veerandil - aastatel 1783-1786. Hoonekompleksi idatiivas asub ühekorruseline murdkelpkatusega ehitis, mille esifassaadi katusepinnas asub 2-korruseline keskrisaliit, L-kujulise põhiplaaniga hoone on poolkelpkatusega ja lukukividega ümarakendega. Arhitektuursetest detailidest on säilinud võlv- ja peegelvõlvlaed ning hilisbaroksed siseüksed. Hoone on Lõuna-Eestis ainulaadne.

Hoone ehitati kreisi ametiasutustele, 1805-1875 asus siin sillakohus, sajandi alguses politseimaja, 1875-1953 vangimaja, alates 1953. aastast Valga Tarbijate Kooperatiivi ladu. 1998. aastal läks hoone eravaldusse.

1821. a. plaanil on hoonet nimetatud "kindrali korteri majaks". Ligi pool sajandit – aastatel 1809-1854 – töötasid siin hoones Liivimaa Maamõõdu ja Revisjonikomisjon (Valga komisjon) ning Liivimaa Kroonumõisate- ja Revisjonikomisjon. Komisjonid moodustati seoses Liivimaa Talurahvaseaduse elluviimisega. 1823. aastal, esimese komisjoni töö lõppedes liikus Valgast Riiga mitu vankrikoormatäit pabereid eramõisate andmetega. Samal aastal tehti hoonele kroonu kulul põhjalik remont.

